

νοσηλεύουσι δὲ τοὺς ἀσθενεῖς ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ κατ' οἶκον μετ' ἀπαραμίλλου ἀφροσιώσεως καὶ δεξιότητος. Οἱ Ἕλληνες εἶναι πιθανῶς τὸ μόνον πεπολιτισμένον ἔθνος, παρ' ᾧ δὲν ὑπάρχει θεσμὸς τοιοῦτος. Ὅφειλομεν οὖν ἤττον νὰ μνημονεύσωμεν προσπαθείας τινάς, ὡς τὴν σύστασιν συλλόγου πρὸς μὲν ὄφιν νοσοκόμων γυναικῶν, καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Κυρίας Ναταλίας Α. Σούτζου καθιδρυθεῖσαν καὶ παρ' αὐτῆς προεδρευομένην φιλόπτωχον ἑταιρίαν, ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἤδη σπουδαίαν παρέχει ἰατρικὴν περιθαλψίν κατ' οἶκον εἰς τοὺς πένητας τῆς πρωτευούσης. Πάντες ἀνέγνωμεν μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος τὴν περὶ συστάσεως ἀδελφότητος Ἑλληνίδων διακονισσῶν δημοσιευθεῖσαν ἐν ταῦθα καλλιπετῆ διατριβῇ. Ἡ πραγματοποίησις τῆς εὐγενεστάτης ταύτης ἐμπνεύσεως δύναται ἴσως ἐπὶ τινὰ χρόνον νὰ βραδύνῃ, βεβαίως ὅμως θὰ συντελεσθῇ. Αἱ προσπαθείαι αὗται εἶναι σύγχροναι πρὸς τὴν ἤδη καλῆτεραν διατήρησιν τῶν νοσοκομείων ἐν Ἑλλάδι. Ἰδίως τὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ τοῦ Πειραιῶς ἐβελτιώθησαν πολὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν ταύτην σεντέλεσε μέγਾਲως τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέρον καὶ αἱ προσωπικαὶ ἐπισκέψεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἥς τὸν ὑπὲρ παντὸς ἀγαθοῦ ζῆλον γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὸ εὐγνωμονοῦν ἔθνος. Ημεῖς δὲ οἱ ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα ἐν γένει τὰ νοσοκομικὰ ἰδρύματα δὲν εἶναι παντάπασιν εἰς ἀναλογίαν πρὸς τὰ λοιπὰ φιλανθρωπικὰ ἔργα, ἀνάγκη, τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προόδους τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, νὰ σκεφθῶμεν περὶ βελτιώσεως τῶν τῆς νοσηλείας τῶν ἐνδῶν, χάριν τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐσπλαγχνίας καὶ χάριν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἰσραῆλ τοῦ Ἰπποκράτους ἐπιστήμης ἐν τῇ ἰδίᾳ κοιτίδι.

ΤΟ ΣΥΜΠΕΘΕΡΙΚΟΝ

Μῦθος Βύρτυνίας.

[Légende]

Εἰς τὰς ὑπὸ ὄψει τοῦ Βελουχίου ὄρους, τοῦ Τυμφρηστοῦ τῶν ἀρχαίων, κεῖται εἰς ζωγραφικὴν θέσιν ἡ πρωτεύουσα τῆς Βύρτυνίας, τὸ Καρπερήσιον. Μαγευτικὸν πανόραμα διεξελίσσεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης θεατοῦ. Ἐμπροσθεν ἐκτείνεται δενδροφόρος κοιλάς, ἐν ἣ μάλιστα τέτατον τῆς ὥρας ἀπέχον τοῦ Καρπενησίου ἀναθρύει ὑπὸ σκιαδηφύρου ἀρχαιοτάτου πλατάνου τὸ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου Βότσαρη περικλεῆς «Κεφαλόβρυσι» ὅπισθεν αὐτοῦ ἀνυψοῦται ὁ ἐλατόφυτος λόφος ἐκεῖνος, ὅστις ἐνεκα τῆς κανονικωτάτης κώνου μορφῆς τὸ ὄνομά του «Κώνισκος» ἔλαβε. Τέλος πέσαν αὐτοῦ ἀποκλείεται ὁ πρὸς μεσημβρίαν ὄριζων διὰ μακρὰς σειρὰς ὑψηλῶν ὄρεων, ἐξ ὧν ἐξέχουσιν αἱ μέχρι μεσουντος θέρου χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τῆς Καλιακούδας

καὶ τῆς Χελιδόνης. Ἀλλὰ τὸ ὕψιστον πάντων τῶν ὄρεων τῆς Βύρτυνίας εἶνε τὸ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως κείμενον Βελοῦχιον, τὸ περιβόητον διὰ τὰ πολλὰ καὶ ἀρωματικά χόρτα καὶ βότανα αὐτοῦ, ἐξ ὧν τρέφονται ἀναριθμητοὶ αἰγῶν καὶ προβάτων ἀγέλαι, διὰ τὰ κρῦα νερὰ αὐτοῦ, τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν του καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς μοναδικὴν θέαν, τὸ ἀδόμενον δὲ καὶ εἰς δημόσια ἄσματα.

«Βελοῦχι μου παράμορφο
Καὶ ὄψυαίς ζωγραφισμένες
Καὶ σεῖς Βαρδούσια τὰ ψηλά

Θέσις τις τοῦ Βελοῦχιου ὀνομάζεται Συμπεθερικόν. Ἡ παράδοξος ὀνομασία αὕτη μοι ἤτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἐφετινῆς εἰς τὸ Βελοῦχιον βοτανικῆς ἐκδρομῆς μου, διότι ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ βοτανικοὶ εἶχον ἤδη σημειώσει εἰς τὰ δελτία των τὴν θέσιν ταύτην καὶ μάλιστα ὡς πλουσίαν διαφόρων φυτῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Συμπεθερικόν, καὶ ἐπομένως ζητήσας πληροφορίας παρὰ τῶν κατοίκων ἔμαθον, ὅτι αὐτως ὀνομάζεται μέρος τοῦ βουνοῦ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν τοῦ Καρπενησίου ἀπέχον βορειοδυτικῶς πρὸς αὐτὸ κείμενον, ὅπου ἐξέχει μακρὰ σειρὰ λευκῶν βράχων ἐπὶ ἀποτόμου πλευρᾶς ρεύματος παραλλήλου καὶ πρὸς δύσιν τοῦ διὰ τῆς πόλεως διερχομένου καὶ αὐτὴν εἰς δύο μέρη χωρίζοντος. Ἡ σειρὰ αὐτῶν βράχων τοῦ Συμπεθερικοῦ φαίνεται μακρόθεν ἐκ τῶν ἀπέναντι πλευρῶν τῆς κοιλάδος τοῦ «Κεφαλόβρυσι» ὡς γραμμὴ εὐκρινῆς καὶ λευκοτάτης καθέτως σχεδὸν ἐγκεκαραγμένη ἐν μέσῳ τοῦ λοιποῦ βαθυχρόου πετρώματος τῆς πλευρᾶς ἐκείνης τοῦ Βελοῦχιου. Δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ τὴν γραμμὴν ταύτην ῥύακα καταρρέοντα ἐκ τοῦ ὄρους, ἢ στενὴν ταινίαν χιόνος, διότι τοσοῦτον διακρίνεται τὸ λευκοφαῆς αὐτῆς.

Ἐπεσκέφθην λοιπὸν τὸ Συμπεθερικόν καὶ εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον τὰς λευκὰς πέτρας αὐτοῦ καὶ ἐμέτρησα ὅτι ἡ ὅλη σειρὰ αὐτῶν ἔχει ἑκατὸν μέτρων τοῦλάχιστον μῆκος, ἐπὶ πλάτους μάλιστα δέκα μέτρων καὶ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν σχεδὸν ὁμοίου. Σύγκεινται οἱ βράχοι οὗτοι ἐκ λευκοῦ τιτανολίθου, οὗ ἡ λευκότης τοσοῦτον διακρίνεται, διότι τὸ ἑκατέρωθεν ἐξ ἀργιλλοτιτανώδους σχιστολίθου πέτρωμα ἔχει ὠραῖον χρῶμα μιλτῶδες βαθύ. Ἡ σειρὰ τῶν βράχων ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀποτομωτάτης πλευρᾶς τοῦ ρεύματος σχεδὸν κατ' εὐθείαν γραμμὴν, δὲν εἶνε ὅμως πανταχοῦ τοῦ αὐτοῦ ὕψους, διότι κατὰ διαστήματα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἴσα, ἀνυψοῦνται πέτραι ὑψηλότεραι ὡς μικραὶ κορυφαί, ὥστε ἐκ τοῦ πλαγίου ὁραμένη ἡ ὅλη σειρὰ παριστᾷ τρόπον τινὰ γιγαντιαῖον τείχισμα μετὰ ἐξεχόντων πυργίσκων ἢ ἐπάλλεων, τῶν ὁποίων ὅμως οἱ χαμηλοὶ καὶ μάλιστα ἐξέχοντες εὐρίσκονται κάτω ὅσον

δὲ ἀναβαίνομεν πρὸς τὰ ἄνω, γίνονται βαθμηδὸν ὑψηλότεροι ἕως ὅτου οἱ ἀνώτατοι τοῦ ὄλου τεχνισμοῦ φθάνουσιν εἰς ὕψος εἰς ἕως ὀκτώ μέτρων. Τὸ τελευταῖον ἐπὶ κεφαλῆς πάντων εὐρισκόμενον ζεῦγος τούτων, τὸ καὶ ὑψιστον πάντων, φέρει εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη».

Ἐκτὸς τοῦ διαφέροντος τοῦ κινουήντος τὸν βοτανικὸν εἶχον, ὡς εἶδος, καὶ μεγίστην περιεργίαν νὰ μάθῃ τι περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν λίαν παραδόξων ὀνομασιῶν τούτων, καὶ ἔμαθον τὸν ἐξῆς ποιητικώτατον μῦθον.

Πρὸ χρόνων πολλῶν, πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας εἰσέτι, ἔζη ἐν Καρπενήσιῳ πτωχὸς τις χωρικός Γιάννος τ' ὄνομα. Πενιχρὸς οἰκίσκος εἰς ἄκραν τῆς πόλεως μετὰ παρακειμένον κηπαρίου καὶ ὀλίγα αἶγες ἦσαν ὅλη ἡ περιουσία του. Ἐν τῷ κηπαρίῳ ἐκαλλιέργει ἡ σύζυγός του ὀλίγα λάχανα, τὰς δὲ αἶγας ἔβοσκει τὸ καλοκαίρι αὐτὸς ἢ ἡ μονοκόρη του Ἑλένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βελουχίου. Ἐλθοῦσα εἰς ἡλικίαν ἐπίγαμον ἢ Ἑλένη ἔγεινεν ὠραϊώτατον κοράσιον, καὶ ἐφείλκυε πολλοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤδη ἐζήτουν προίκα, ὥστε οἱ λατρευταὶ ἦσαν πολλοὶ, οἱ γαμβροὶ ὅμως σπάνιοι. Τέλος ἐπαρουσιάσθη γαμβρὸς ξένος ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Βελουχίου χωρίου *Στένωμα* καὶ ἐζήτησε τὴν κόρην. Γενομένου αὐτοῦ εὐκόλως δεκτοῦ, ἐπεσπύσθησαν καὶ ἔγειναν οἱ ἀρραβῶνες. Μετὰ τοὺς ἀρραβῶνας ἐφάνη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ γαμβροῦ· ἐφάνη ὅτι ἦτο πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος εἰς ἄκρον. Αἱ αἶγες, τὰ ὀλίγα κοσμηματα τῆς μητρὸς, τὰ χαλκῶματα, τὰ ἐπιπλα καὶ ὅ, τι ἄλλο εἶχεν ἀξίαν, ἤξευρε ν' ἀρπάξῃ παρὰ τῶν πτωχῶν γονέων, πρὶν φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῶν γάμων. Ὡς τοιαύτη εἶχεν ὀρισθῆ ἡ πρώτη κυριακὴ μετὰ τὸ Πάσχα. Ἀφ' ἐσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐφθάσεν ὁ γαμβρὸς μετὰ μεγάλης συνοδίας τῶν πολυαριθμῶν συγγενῶν του. Ἀφοῦ ἐτελέσθη τὴν πρῶταν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅλη ἡ συνοδία καὶ τῆς νύμφης καὶ τοῦ γαμβροῦ ἐξεκίνησε, προπορευομένων τῶν νεονύμφων ἐπὶ δι' ἀνθέων καὶ διαφόρων πολυχρόων ταινιῶν στολισμένων ἡμιόνων, καὶ κατόπιν ἤρχετο ἐφιππον ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας καὶ κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡλικίας· ἐπὶ τέλους αἱ ἡμίονοι αἱ φορτωμέναι τὰ στρώματα καὶ ἐνδύματα τῆς νύμφης καὶ διάφορα κιβώτια ἐμπεριέχοντα τὰ χαλκᾶ ἀγγεία καὶ διάφορα σκεύη καὶ ἐπιπλα οἰκιακά, πῆλινα πινακία καὶ ὑάλινα ποτήρια. Τὸ ὄλον ἦτο πολυάριθμος συνοδία. Ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης μόνος ὁ πατήρ, καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς γῆρας καὶ τῶν μεριμνῶν, ἔμεινεν εἰς τὴν ἐρημωθεῖσαν καλύβην. Ἐν τούτοις βραδέως προσχώρησεν ἡ συνοδία τοῦ γάμου. Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ μέγας ἀνῆφορος, ὁ γαμβρὸς ἐσταμάτησεν, ἐν-

θυμηθεὶς ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ κλῶσσα μετὰ τὰ πουλάκια τῆς, ἣν εἶχαν λησμονήσει νὰ συμπεριλάβωσιν. Ἔστειλε λοιπὸν κοπέλι νὰ λάβῃ καὶ φέρῃ αὐτήν. Ὄταν ἐφθάσε τὸ κοπέλι εἰς τοῦ πενθεροῦ, αὐτὸς τοῦ ἠνοιξε καὶ μαθὼν τὸν σκοπὸν τοῦ ἐρχομοῦ του· «Λάβε τὴν κλῶσσαν, τοῦ λέγει μετὰ θυμοῦ, καὶ πῆγαινέ τούς την», καὶ τρομερᾶν ἐξεφώνησε συνάμα κατάραν «ἀς μαρμαρωθοῦν ὄλοι!» Καὶ ἔπιασεν ἢ κατάρα τοῦ γέροντος καὶ ἀπελιθώθη ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ σειρὰν, καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορον, ἐπὶ κεφαλῆς γαμβρὸς καὶ νύμφη καὶ κατόπιν οἱ ἄλλοι, κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τελευταῖοι βράχοι εἶνε οἱ μικρότεροι.

Ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς νύμφης διακρίνεται καὶ ὁ νυμφικὸς πέπλος, καὶ εἶνε ὁ βράχος οὗτος στολισμένος μετὰ διάφορα ὠραία ἀνθη ἐκφυόμενα ἐκ τῶν ῥηγμάτων τοῦ λίθου. Ἐκατέρωθεν τοῦ συμπεθερικοῦ τὸ ἔδαφος εἶνε σκεπασμένον μετὰ τάλωδῃ τεμάχια τοῦ ἐρυθροῦ σχιστολίθου, καὶ ὁ περιπάτων ἐπ' αὐτῶν ἀκούει κροτάλισμὸν ὑελίνων καὶ πηλίνων κλασμάτων· εἶνε πιθανῶς τὰ ὀστράκια τῶν πινακίων καὶ ὑαλικῶν τῆς προικὸς μεταβληθέντα εἰς σχιστόλιθον!

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΕ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ***, ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 28 Ἰανουαρίου 1880.

Ἄν δὲν ἐφοβούμην μὴ κατανηθῶ μονότονος ὡς μυθολόγος γράττα καὶ πληκτικὴ ὡς ἀγγλικὸν μυθιστόρημα, θὰ ἤρχιζα καὶ τὴν σημερινήν μου ἐπιστολήν ἀπὸ τὴν νέαν εἰσοδήλὸν τοῦ χειμῶνος, τῆς ὁποίας πρὸ πέντε ἤδη ἡμερῶν εἵμεθα θύματα, καὶ ἤτις μᾶς ἀπειλεῖ διὰ νέαν πάλιν χιόνων καὶ νέαν παγετῶν. Ἄλλ' ἐσκέφθην, καὶ θὰ σκεφθῆς ὁμοίως ἐλπίζω, ὅτι φθάνουσι πλέον τὰ χειμερινά μας μυρολόγια, ἀφοῦ οὔτε μᾶς παρηγοροῦσιν οὔτε τὸ κακὸν ἐξορκίζουσι. Τί ὅμως νὰ σοῦ γράψω, ἵνα μὴ γείνω μονότονος, ἀφοῦ χιμῶν καὶ χοροὶ ἐπλήρωσαν δύο μου ἤδη γράμματα, χιμῶν δὲ μόνον καὶ χοροὶ εἶνε καὶ αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος τὰ νέα; Χορὸς παρὰ τῷ γραμματεῖ τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας, οὗ τινὸς θὰ ἐνθυμῆσαι βεβαίως τὸν ὠραῖον *bal costumé*, ὃν ἔδωκε πέρυσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν χορὸς—ὁ δεύτερος ἤδη—τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς παροικίας ἐν τῇ Philadelphia χορὸς τέλους πάντων *masqué et paré* ἐν τῷ θεάτρῳ, — ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ὁ χορευτικὸς ἰσολογισμὸς τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξεν ὠραία ἀληθῶς ἐσπερὶς, συναγαγοῦσα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἑκατὸν περίπου προσκεκλημένους ἐκ τῶν κορυφῶν τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας· εἶχε δὲ τοῦτο ἰδίως τὸ